

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GÓRNOŚLĄZAK
wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie
3.— zł.

Przez lud — dla ludu!
Redakcja i Administracja: Katowice, św. Stanisława 4
Telefon 1414 i 158 — P. K. O. Katowice 304540

ZA OGŁOSZENIA
płaci się 20 gr za wiersz milim. Wiersz reklamowy 70 gr.
Na pierwszej stronie 80 groszy

Nr. 168

Katowice, sobota 23-go i niedziela 24-go lipca 1932 r.

Rok 31

Pieść dyktatora.

Niemcy oddawna wstrząsane drgawkami rewolucyjnymi z biegiem czasu z owego przysłowiowego państwa ładu i bojaźni Bożej przeobraziły się w krainę zgrozy, chaosu i mordy, zdążającą w zawrotnym tempie wśród powszechnej rzezi ku nieuchronnej — zdawało się — przepaści.

Rząd Rzeszy z kanclerzem von Papenem na czele nie miał dwóch dróg wyjścia z matni, w jaką zapędził kraj hitlerowcy, komuniści i socjaliści. Postawił sprawy na jedną kartę, rozumując, że jeżeli rozpedzenie socjalistycznego rządu pruskiego nie uda się, to i tak dotychczasowe położenie nie ulegnie zmianie, a bieg wypadków przyspieszy tylko wybuch bratobójczej wojny, która i tak już zbierała codziennie bogatsze żniwo. Jeśli się zaś uda, to temsamem zgniecie się twierdzą socjalizm i komunizm, które to ruchy w Prusach cieszyły się względną swobodą. Okazało się, że kto ryzykuje — ten wygrywa. Kanclerz von Papen jest dziś panem położenia w Rzeszy: obalił rząd pruski, policję poddał pod rozkazy wojska, ogłosił stan wyjątkowy, grożąc śmiercią każdemu, kto by ośmielił się wystąpić z bronią w rękę przeciw nowemu porządkowi rzeczy. Z p. von Papenem triumfują hitlerowcy, którzy kanclerzowi zawdzięczyć mogą spełnienie swych groźnych przeciwników żelaznymi okowami stanu wojennego. Dziś, w wytworzonym porządku rzeczy nie ulega już żadnej wątpliwości, kto z wyborów 31 bm. wyjdzie zwycięzcą.

Warto zapoznać się z bezpośrednią przyczyną tego wielkiego zamachu politycznego, brzemiennego w dalsze następstwa dla Niemiec. Nie przypuszczamy bowiem, by prezydent von Hindenburg i kanclerz von Papen spoczęli na laurach po zgnieceniu najsilniejszej w Rzeszy ostoji republikanizmu, które jest niewątpliwie jednym z ogniw w łańcuchu faktów, torujących drogę przyścisłej dyktatury, a potem monarchji w Niemczech.

Dekret o mianowaniu komisarza Rzeszy dla Prus, który obejmuje funkcje rządu pruskiego, poprzedzony był bezpośrednio dwoma deklaracjami: szefa niemiecko-narodowych Hugenerga i prezesa sejmu pruskiego Kerrla. Hugenerg w deklaracji swej powiada: „musimy obecnie żądać od rządu Rzeszy, by położył koniec marksistycznym awantom w Prusach i mianował oraz wyposażył w odpowiednie pełnomocnictwa komisarza Rzeszy dla Prus.

Kerri zaś wskazał na dwa momenty, które zmierzają do szukania takiego wyjścia. Pierwszym jest, iż jego (Kerrla) próby stworzenia nowego rządu pruskiego nie dały żadnego wyniku. Rząd Brauna zaś jest w stanie dymisji od dwóch przeszło miesięcy: „Kierownictwo sprawami państwowymi przez taki gabinet, nie posiadający zaufania sejmu, może być tylko stanem przejściowym”. Powtóre rząd pruski dopuścił do rozwi-

Czarna dyktatura święci w Niemczech triumfy

Przepędzanie niewygodnych wyższych urzędników, wyciąganie ich z łóżek i aresztowania.

Berlin. „Czyszczenie” szczytów administracji pruskiej, zdaje się narazie być przeprowadzone tylko w głównych zarządkach.

Złożonych zostało z urzędu 3 sekretarzy stanu, 4 nadprezydentów prowincji, 6 prezydentów prowincji i 10 prezydentów lub dyrektorów policji.

W kołach politycznych żywo komentowany jest fakt, że socjaldemokraci, nadprezydent Noske w Hannoverze, prezydent Zörgiebel w Dortmundzie, oraz demokratyczny prezydent prowincji Friedensburg nie zostali usunięci ze swych stanowisk.

Pozostawienie Noskego na stanowisku nastąpiło z uwagi na jego zasługi w tłumieniu rewolucji „spartakowców”.

Narodowi socjaliści i niemiecko-narodowi domagali się ze wzrastającym naciskiem od komisarycznego rządu pruskiego energicznych zarządzeń przeciw komunistom. Gabinet pruski nie zajmował się jeszcze tą sprawą, na posiedzeniu dzisiejszym muszą jednak zapisać jakieś decyzje w sprawie akcji przeciw komunistom.

Przedewszystkiem rozstrzygnięte będzie pytanie zasadnicze, czy wydany zostanie natychmiast zakaz istnienia partii komunistycznej, czy też tylko zakaz komunistycznych organizacji bojowych. Prawdopodobnie spodziewać się należy przedewszystkiem rozwiązania komunistycznych związków zawodowych, występujących pod nazwą „rewolucyjna organizacja zawodowa” oraz rozmaitych związków bojowych. Następnie zakaz ten będzie rozszerzony.

Berlin. Nad Berlinem zaciążyła twarda ręka gen. Rundstedta, komendanta wojskowego okręgu Berlin — Brandenburgia, którego rządy uwidaczniają się w wydawaniu co kilka godzin mniej, lub więcej sensacyjnych zarządzeń.

Po onegdajszych rozporządzeniach o bezwzględnej używaniu przez policję broni palnej oraz o aresztowaniach osób, posiadających broń, ukazało się wieczorem rozporządzenie, dotyczące zakazu propagowania strajku generalnego. Zakaz ten skierowany szczególnie przeciwko komunistom, przewiduje, iż osoby, które wygłaszają przemówie-

jania się socjalistycznej i komunistycznej propagandy w formie zagrażającej bezpieczeństwu publicznemu. Wobec powyższego wskazaniem byłoby, ażeby dla przywrócenia konstytucyjnego statusu rzeczy w Prusach, Rzesza przejęła władzę nad policją.

Jak widać z powyższego kanclerz von Papen w ostatnich swych posunięciach może powołać się, że działał na żądanie przedstawiciela sejmu pruskiego. (Nie trzeba chyba dodawać, że przedstawicielem tym jest hitlerowiec Kerri, prezes sejmu pruskiego.) Takie postawienie sprawy pożądanę było dla

nia, nawołujące do strajku, współdziałała w układaniu i kolportowaniu odezw, podpadają pod surowe postanowienia dekretu o stanie wyjątkowym.

Największą sensacją wczorajszego ranka było jednak ponowne aresztowanie z rozkazu gen. Rundstedta byłego komendanta policji berlińskiej płk. Heimannsberga. O godz. 4 rano przybył do jego mieszkania oficer Reichswehry w towarzystwie czterech żołnierzy i okazując Heimannsbergowi rozkaz aresztowania, polecił mu się natychmiast ubrać i odprowadził go do aresztów policyjnych. W tym samym czasie uwięziono majora policji Enkego i reichsbannerowca Carlbergha. Wszyscy aresztowani odpowiadać będą za przestępstwo oporu wobec komendanta wojskowego. Zarzuca im się, że dążyli oni do zorganizowania samoobrony organizacji republikańskich przeciwko nowemu rządowi. Heimannsdorff i Enke już po złożeniu z urzędów mieli odbywać tajne konferencje z oficerami policji. Heimannsdorff tłumaczy się, iż miał z oficerami do załatwienia kilka spraw biurowych oraz chciał się z nimi pożegnać.

Berlin. Kanclerz Papen zwrócił się w drodze telegraficznej do premierów krajów związkowych z zaproszeniem na konferencję, jaka odbyć się ma w Stuttgarcie w dniu 23 bm. W obradach wezmą udział ministrowie rządu Rzeszy von Gayl i Schaeffer.

Katolicy niemieccy przeciw Papenowi.

Berlin. Cała prasa centrowa występuje przeciwko nominacji von Papena na komisarza Prus i przeciw zapowiedzianym rządowi dyktatorskim. Przeciwno-

nomincji komisarza wystąpili zarówno należący do centrum członkowie rządu pruskiego, jak i premier bawarski Heide. Wśród zamordowanych przez hitlerowców znajdują się i robotnicy katolicy, członkowie chrześcijańskich związków zawodowych.

Odezwa Episkopatu niemieckiego do rządu.

Berlin. Arcybiskup Wrocławia kardynał Bertram wystosował w imieniu zebranych na konferencji księży biskupów z Prus odezwę do rządu Rzeszy. W odezwie tej zwraca kardynał von Papenowi uwagę na terror uprawiany przez radykalne partie niemieckie w ostatnich czasach, zwłaszcza zaś obecnie, przed wyborami. „Nietylko lęk o dobro ojczyzny powoduje nami — pisze kardynał — lecz i lęk o podstawy religijno-obyczajowe naszego kraju. Używanie siły i gwałtu, wogóle całe postępowanie partii radykalnych, jest przzebaniem w ludności wiary i szacunku dla autorytetu państwowego. Przytem właśnie najbardziej spokojna ludność najwięcej od tego teroru cierpi, zrozumiałem więc będzie obniżenie autorytetu rządowego w oczach tych właśnie najlepszych obywateli, nie mówiąc już o zgubnym wpływie wywołanym pośród młodzieży”. Jednocześnie podkreśla kardynał fakt, że właśnie te partie występują najgwałtowniej, które najbardziej obawiają się wpływu Kościoła katolickiego jako obrońcy moralności.

Nieludzki zwyrodnialec Gawliczek dziś zostanie powieszony.

Sąd doraźny wydał na mordercę Krajczokównę wyrok śmierci. Pan Prezydent nie skorzystał z prawa łaski.

Rybnik. Wczoraj przed sądem doraźnym w Rybniku odbyła się rozprawa przeciwko Józefowi Gawliczkowi oskarżonemu o mord seksualny, dokonany na 7-mio letniej Anieli Krajczok w lesie pod Dąbrową (pow. Rybnik). Po przeprowadzonej rozprawie, w czasie której Gawliczek przyznał się do popełnienia zbrodni, sąd doraźny ogłosił wyrok ska-

zuający Gawliczka na karę śmierci przez powieszenie. Obrońca oskarżonego wniósł prośbę do Prezydenta Rzplitej o skorzystanie z prawa łaski, z której jednakowoż Pan Prezydent nie skorzystał. W ten sposób nieludzki morderca swój bestjański mord przypłaci własnym życiem. Egzekucja wykonaną zostanie w dniu dzisiejszym. (t)

rzędu Papena, by móc wykazywać, jeśli zajdzie tego potrzeba, że nie myśli on o ograniczeniu autonomji Prus, ale działa w ich interesie i na ich żądanie.

Von Papen postawił sprawy na ostrzu noża i... wygrał. Fala protestów papierowych, skarg do najwyższego trybunału Rzeszy, czcnych demonstracji byłych już dziś ministrów pruskich nie wzrusza nikogo w rządzie Rzeszy. Uważana jest jako konieczny objaw, zresztą niegroźny, towarzyszący zmianie porządku dotychczasowego stanu rzeczy.

Zamach stanu w Prusach może mieć dość poważne i daleko idące następstwa

i wywrzeć decydujący wpływ na kształt stosunków politycznych w Rzeszy w niedalekiej przyszłości. O ile bowiem pod obuchem p. von Papena nie ocknie się demokratycznie myślące i czujące społeczeństwo niemieckie podczas zbliżających się wyborów do parlamentu i nie zdoła zapewnić swymi głosami zwycięstwa ugrupowaniom demokratycznym, to już bez obawy popełnienia przesady, mówić będzie można o zgonie republiki niemieckiej, a nadto niechybnie los Prus podzielią Bawaria, Wirtembergia, Hesja, Badenia itd. a.

Widmo śmierci oddalone od Gorgonowej.

Sprawę jej rozpatrzy jeszcze raz krakowski sąd przysięgłych.

W atmosferze spokoju i dostojnej powagi odbywała się przez cały dzień wczorajszy w Sadzie Najwyższym rozprawa kasacyjna w sprawie Emilji Małgorzaty Gorgonowej.

Sprawę w kilkogodzinnym przemówieniu zreferował s. Wyrobek, uwypuklając charakterystyczne momenty, rzucające istotne światło na podłoże zbrodni, zachowanie się oskarżonej, zeznania świadków, oraz opinie biegłych, — niesłuchanie ważnych w sprawie, opartej na dowodach z poszlak.

Po omówieniu tła zbrodni — referent w dłuższych wywodach zajmuje się zeznaniami świadków, w których najważniejszymi dla oskarżenia są oświadczenia brata ofiary — Stasia Zaremby; służącej — Tobiaszówny, malarza Bieleckiego, urzędniczek biura Zaremby i koleżanek zamordowanej. Z zeznań tych wynika, że pomiędzy Gorgonową a Lusią Zarembianką panowała tak wielka nienawiść, że oskarżona odgrażała się niejednokrotnie: „wymorduję ojca, siebie, ciebie i wszystkich”. Nienawiść ta w okresie poprzedzającym zbrodnię nie tyczyła się tylko Lusii — Gorgonowa niejednokrotnie miewała zatargi z Zarembą, wymyślając mu od najgorszych, nazywając jego dzieci „pętałkami”...

Jaki nastrój panował podówczas w domu Zaremby — wyjaśniają zeznania innych świadków, którzy ostrzegali Lusie, by miała się na baczności, gdyż Gorgonowa może ją otruć.

Jedynym świadkiem, którego zeznania usiłują przedstawić Gorgonową w jaknajlepszym świetle, zwalając winę na krnąbrność i upór Lusii — są zeznania świadka Matuli.

Zkolei sędzia Wyrobek zajmuje się zeznaniami prywatnego „detektywa” Halemby z Tarnowskich Gór, do którego miała zwracać się Gorgonowa z propozycją, by ten uwiódł Lusie i w ten sposób skompromitował ją przed ojcem. Halemba zgodził się na tę propozycję — cofnął się jednak, gdy Gorgonowa zażądała, że musi być obecna przy tem. Zeznania Halemba zostały podważone na rozprawie przez obronę, która zakwestionowała jego wiarygodność jako przestępcy, niejednokrotnie karanego za oszustwa, oraz jako człowieka chorego umysłowo, przebywającego na kuracji w zakładzie dla obłąkanych.

Zarówno z przebiegu sprawy w sądzie przysięgłych, jak i z referatu s. Wyrobka wynika, że dochodzenie policji lwowskiej, prowadzone było skandalicznie.

Pomijając już fakt, że policja zjawiała się dopiero w kilka godzin po morderstwie, kiedy już ślady były zatarte przez przygodnych detektywów, prowadzących śledztwo na własną rękę, a które w rezultacie nie dało konkretnych dowodów, przyczyniając się jedynie do zatarcia nielicznych śladów — nie potrafiono nawet zabezpieczyć resztek śladów, a badanie ich prowadzono na raty — tygodniami. Dochodzenie prowadzone z pominięciem elementarnych i podstawowych czynności w takich wypadkach: obszukano wyprawdzie ogród, oglądano basen, przeszukano jego zawartość, a dopiero potem — przypominano sobie o zbadaniu śla-

dów stóp na śniegu i to w czasie, gdy teren był deszczowo skopany przez ciekawych.

To samo działo się z innymi dowodami rzeczowymi w tej sprawie: jak z rozbitym szkłem, świecą zna cziola przy basenie narzędziem n ordu :p

Po kilkogodzinnym referacie przewodniczący udzielił głosu obrońcy dr. Axerowi, uzasadniającemu skargę kasacyjną.

Na wstępie obrońca omawia nasrój, w jakim sprawa była sadzona przez sąd lwowski, podkreśla ogólną psychozę i hipnozę, której uległ sędziowie, wydając werdykt.

— Gorgonowej stała się krzywda — mówił adwokat — a krzywda ta, tutaj na tej sali, powinna znaleźć swe echo.

Po tym wstępie retorycznym — obrońca analizuje poszczególne poszlaki, zbija je, — usiłując adowodnić, że popełnienie zbrodni przez Gorgonową było rzeczą fizycznie niemożliwą, zajmuje się następnie opiniami biegłych ze Lwowa, którzy ulegając ogólnej psychozie — znaleźli na dżaganie, futrze i koszuli ślady krwi, gdy ekspertyza późniejsza przeprowadzona w Warszawie — śladów tych nie wykryła.

Przemówienie swe zakończył dr. Axer patetycznym okrzykiem:

— Jeżeli tutaj, w tej Izbie, nie znajdzie sprawiedliwości — to niech zginie prawo! Niech żyje sprawiedliwość!

Drugi obrońca — mec. Ettinger z Warszawy zajął się uwypukleniem wszystkich niedomówień i nieścisłości, od których roi się w tej sprawie.

Wywody swoje, ściśle prawne, z podkreśleniem szeregu nieformalności — zakończył obrońca prośbą, by Sąd Najwyższy, przyjmując skargę kasacyjną — przekazał ją do rozpatrzenia innemu sądowi przysięgłych i w innym miejscu np. w Krakowie, gdyż atmosfera Lwowa w dalszym ciągu jest podniecona i nie daje gwarancji spokojnego i rzeczowego rozpatrzenia sprawy.

Po przemówieniach obrony, prezes S. Michaelis udzielił głosu prokuratorowi Jurkiewiczowi, który w świetnym, blisko godzinnym przemówieniu uzasadniał tezę oskarżyciela lwowskiego, domagając się w konkluzji pozostawienia skargi kasacyjnej bez uwzględnienia.

Późnym wieczorem o godz. 11 i pół przewodniczący Sądu ogłosił wyrok, na mocy którego wyrok sądu przysięgłych we Lwowie został uchylony, a sprawa zostanie przekazana do ponownego rozpatrzenia przez sąd przysięgłych w Krakowie.

Uwzględnienie skargi kasacyjnej nastąpiło na skutek pogwałcenia art. 411 kodeksu postępowania karnego, tj. z powodu nieformalnego zredagowania pytań co do winy oskarżonej, przedstawionych sądowi przysięgłych we Lwowie.

Burza wojenna nad Południową Ameryką.

Nowy Jork. Według ostatnich wiadomości z Ameryki południowej niemal we wszystkich republikach łańskich panuje niepokój. Na czoło ostatnich wypadków wybija się Paragwaj, który za wszelką cenę chce opanować obszary leśne Gran Chaco, do których rości sobie pretensje Boliwia.

Rząd paragwajski powołał pod broń wszystkich oficerów rezerwy. Cofnięto urlopy oraz wysłano depesze do konsulatów. Z Paryża będą odwołani oficerowie, bawiący tam na studiach. Na pograniczu Paragwaju i Boliwii sytuacja w dalszym ciągu jest bardzo napięta. W kilku punktach toczą się walki, lecz szczegółów brak. Według pogłosek wojska boliwijskie cofnęły się w głąb kraju. Boliwijskie poselstwo w Nowym Jorku oświadcza, że w Boliwii dotychczas mobilizacja nie została ogłoszona. Jednakże, gdyby Paragwaj zdradzał zamiary agresywne, Boliwia przyjmie wyzwanie.

Chaos w Brazylii.

Brazylijskie stany południowe znajdują się w dalszym ciągu w ręku po-

wstańców. Siedziba rządu rewolucyjnego mieści się w Sao Paulo.

Dwukrotne noty ultimatywne prezydenta Vargasa, kierowane z Sao Paulo były odrzucone. Powstańcy odpowiedzieli, że nie lękają się ataków wojsk rządowych i są przygotowani do obrony.

W stanach południowych panuje chaos. Paciagi kursują bez rozkładu, centrale telefonów i telegrafów poobsadzało wojsko. Wielka magistrala Rio de Janeiro do Santos jest zajęta przez władze wojskowe.

Urugwaj zerwał stosunki z Argentyną.

Niemniej groźnie przedstawiają się wypadki w Urugwaju, który przed kilkoma dniami zerwał stosunki z Argentyną. Wczoraj na rzece La Plata, monitory urugwajskie zatrzymały parowiec argentyński „Bermejo”, wiozący 800 rezerwistów do Buenos Aires. Parowiec ten pod groźbą ostrzału był przyholowany do portu Mercedes, leżącym na dopływie La Plata, rzece Rio Negro. Rezerwiści zostali internowani.

Niemcy i Sowiety uchylają się od narad nad rozbrojeniem.

Genewa. Wczoraj od samego rana rozpoczęto pertraktacje dla znalezienia formuły kompromisowej, dotyczącej artylerji ciężkiej. Wczorajsza ugoda przed stawiona będzie dziś po południu na komisji jeneralnej przez Benesza. Przedstawiając projekt porozumienia czterech, Benesz zaznaczył, że jest to podstawa do dyskusji, od której wezwie wszystkich zainteresowanych.

Wiadomo, iż Niemcy i Sowiety zgłosiły swoje kontrprojekty i nie brały udziału we wczorajszych pertraktacjach. Obie te delegacje mają powstrzymać się od głosowania nad końcową rezolucją. Oczywiście, Niemcy gotują deklarację, w której wygłoszą wszystkie swe poglądy i żądania z tezą równości praw na czele.

Wśród osiągniętych porozumień zasługuje na uwagę, że w zakresie stanów liczebnych biuro konferencji uznaje, iż będzie pożyteczne oparcie się na zasadzie propozycji Hoovera, co się zaś tyczy realnego ograniczenia, to pozostawia się je dyplomatycznemu omówieniu między rządami zainteresowanymi, które winny porozumieć się w czasie przerwy konferencyjnej. Przewidywana jest dwudniowa dyskusja nad dzisiejszym projektem.

Żydzi w hitlerowskich opałach.

Gdańsk. Jak podaje „Danziger Volksstimme”, zniesiony został zakaz urządzania przez umundurowanych hitlerowców demonstracji politycznych w Nytychu, wydany po zamordowaniu socjalisty Grünha przez hitlerowców. W związku z tem wzmożyły się obecnie w Nytychu demonstracje i prowokacje hitlerowców, którzy zalepiają kupcom żydowskim okna agitacyjnymi plakatami i terroryzują ludność. W Nytychu panuje wskutek tych wystąpień hitlerowskich wielkie oburzenie.

Katolicki ksiądz kandyduje na fotel prezydenta Stanów Zjednoczonych.

Nowy Jork. Przywódca bezrobotnych w Stanach Zjednoczonych, katolicki ksiądz, James Cox, kandyduje na stanowisko prezydenta Stanów. Po kongresie Eucharystycznym w Dublinie, ks. Cox udał się do Rzymu, gdzie był przyjęty przez Papieża. Miał uzyskać od Ojca św. milczące przyzwolenie na swą akcję polityczną. Ks. Cox jest znany w Ameryce z intensywnej działalności wśród najuboższych miasta Pittsburga. Liczy on na głosy 17 milionów bezrobotnych i 7 milionów byłych kombatanów wielkiej wojny. W programie ma zorganizowanie wielkich robót publicznych i sprawiedliwy podział bogactw — a więc rodzaj chrześcijańskiego socjalizmu.

Dwaj sąsiedzi.

Powieść z życia ludu.

5) (Ciąg dalszy.)

— A tak — już od dłuższego czasu była nie swoja i ciągle miała ból głowy, a teraz musiała się położyć. Ach Boże! niema nikogo, kto by ją pielęgnował. Idę sprzedać to trochę mleka, żeby kupić lekarstwo, co je doktor zapisał.

— Czy wy istotnie jesteście tak biedni?

Frania nic nie odpowiedziała, tylko się rozplakała.

Gdy Kasia matce to opowiedziała, po kiwała niedowierzająco głową, ale że serce miała poczciwe i przejęła się zasadami męża, ugotowała rosółu z dwóch gołąbków i poszła do sąsiadki. Chudziak, który spostrzegł wchodzącą Basie, wymknął się chyłkiem, nie chcąc się z nią spotkać. Basia tem się nie zraziła, ale chorą opatrzyła i po godzinie wróciła do domu. Biedna Chudziakowa leżała chora na tyfus.

Tyfus, zaraźliwa to choroba, więc Basia nie wiedziała, czy iść jeszcze do chorej, czy nie, — zapytała więc o to męża.

— Owszem, jest to obowiązkiem chrześcijanina chorych nawiedzać i nieść im pomoc.

Otdąd Basia codziennie chorą odwiedzała, pielęgnowała i zanosiła wzmacniające rosółki, czasami buteleczkę wina węgierskiego. Chora wracała do zdrowia.

— Czemu też to wasz chłop mnie tak unika — zapytała pewnego razu Basia chorą. — Od czasu, jak do was przychodzę, ani razu nie powiedział mi uczciwego słowa, nigdy go prawie nie widzę.

— Bo się wstydzi, że was nienawidził, a teraz tyle dobrego nam wyświadcacie.

— Wiecie Jędrzejowa, to bardzo smutnie. Do czegoż to doprowadziła wasz wieczna między nami niezgoda? Gdybyście tak po prawdzie zechcieli, to jedno złe moglibyście usunąć. Wasz Maciek już się zmienił i już więcej psot nie płata.

— Sama ja to widzę — odrzekła Jędrzejowa — że kłótnie do niczego dobrego nie doprowadzą. Ale skoroście potracili o Macieka, to chyba gniewać się na mnie nie będziecie, gdy wam powiem otwarcie, że wasza Kasia strasznie mu w oko wpadła; nieboraczysko zakochał

się w niej — a wy pewnie Kasi byście mu nie dali...

— Ja też to już zauważyłam, ale przyrzekać wam nie mogę, bo nie wiem, co na to mój powie; jak mi się zdaje, to nie będzie chciał Kasi za Macieka wydać.

— Pewnie dlatego, że jesteśmy biedni...

— To nie, ale że wasz Maciek nie jest dość statecznym. Kasia będzie miała majątek z domu, więc bogactwa szukać nie potrzebuje, ale chciałabym, żeby dostała człowieka uczciwego i pracowitego. Wszystko zależy od mego męża.

Ponieważ rozmowa stawała się drażliwą, Jakóbową powstała i pożegnała chorą.

Jakób Ciepły bardzo się ucieszył z polepszenia stosunków sąsiedzkich; pragnął bowiem z całego serca spokoju. Był gotów do wszelkiej ofiary, jednakże córki swej Maciekwie nie oddałby, gdyż znał go jako wuisa. Nie tań też przed żoną ciężkiej troski, jaka go opanowała z powodu takich zmysłów. Naprzód spytał żony, czy już z Kasią o tem rozmawiała, a gdy Jakóbową otwarcie wyznała, jak rzeczy stoja, rzekł zaniepokojony:

— To bardzo przykra sprawa. Jak-

kolwiek pragnę zgody, jednakże córki mojej nie poświęcę. Zgoda taka, okupiona szczęściem córki, to ofiara za wielka.

— Spodziewam się, że Kasia nie nabija sobie głowy tym chłopakiem; byłoby to nieszczęściem!

— Niestety, zdaje się, że tak jest! Jakób zamyślił się, po chwili rzekł:

— Muszę z nią pomówić.

Zachowanie się Kasi, gdy ojciec drażliwą tę sprawę poruszył, było szczególnie. Wysłuchiwała go milcząco, dopóki nie skończył. Poczem wzrokiem pełnym bólesci, który więcej mówił, niż słowa, spojrzawszy na ojca, rzekła:

— Jak ojciec rozporządził, tak będzie. Ciepły poklepał ją po ramieniu i dodał:

— Nie miej obawy, pragnę szczęścia twojego i niema takiej ofiary, na którąbym dla ciebie się nie zdobył.

Tego samego dnia zeszedł się Ciepły z Maciejem, który orał pole nędzną krową zaprzęgniętą do pługa.

— Sąsiedzie Jakóbie! — zawołał Maciej — posłuchajcie mnie chwilę!

— Cóż takiego?

— Ja tylko chciałem się was zapytać, czy to prawda, żeście mi odmówili córki.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Kronika bieżąca

Sobota
23
lipca

Św. Apolinarego, biskupa męczennika
Św. Liborjusza, biskupa wyznawcy.
Wspomn. św. Krynstyny panny i męcz.

Kalendarz słowiański: Zelisław.

Jutro niedziela, 24 lipca: Wigilia św. Jakóba, apostoła.

W poniedziałek, 25 lipca: św. Jakóba, apostoła.

Wschód Zachód

Słońca o godz. 4,00; o godz. 19,40.
Księżycy o godz. 21,49, o godz. 10,23.

Słońce wstępuje w znak lwa o godz. 3,04.

Z historii śląskiej.

23 lipca 1519. Na Bosacu pod Raciborzem wygorzał klasztor OO. Franciszkanów, który wybudowano w r. 1491. 1856. Na wniosek dyrektora urzędu górniczego, radcy górniczego Herolda z Tarn. Gór, założył rząd pruski pierwszą wstępną szkołę górniczą w Królewskiej Hucie. — 1911. Uroczysty obchód 40-letniej rocznicy założenia towarzystwa świętego Alojzego odbył się w Bytomiu, na sali Domu związkowego „Ul”.

24 lipca 1292. Książę Bolko I, świński, założył opactwo cystersów w Krasoborze. — 1296. Bisk. Jan III Romka wrocławski zatwierdził założenie szpitala w Raciborzu i oddanie go Braciom Bożogrobcom. — 1559. Zmiana rachuby czasu, zaszła w całym kraju. Dzień jutrzejszy, zaczynający się dotąd już wieczorem, zaczęto liczyć dopiero od północy do północy; a zegary stały się półzegarami wskazującymi nie 24 godziny, lecz dwa razy po 12 godzin. — 1699. Biskup sufr. Jan Jakób Brunnetti wrocł. konsekrował wielki ołtarz w kościele klasztornym w Raciborzu. — 1737. W Imielnicy odbyła się konsekracja kościoła klasztornego pod wezwaniem św. Jakóba, której dokonał bisk. sufr. Eljasz Daniel Sommerfeld. — 1872. W Lipinach odbyło się poświęcenie nowego kościoła pod wezwaniem św. Augustyna. Poświęcenia dokonał ks. prob. Deloch z Król. Hutw. — 1875. Landrat powiatu strzeleckiego przybył do klasztoru OO. Franciszkanów na Górze św. Anny z oświadczeniem, że ich zgromadzenie zakonne jest rozwiązane. — 1880. Na Rozbarku wielka ulewa niepiamietna od dawnych lat. — 1882. Do budowy kościoła św. Trójcy w Bytomiu wybrano komisję do której należeli: kapelan ks. Bonczyk, radca miejski Wermund, budowniczy Jakisz, ks. kap. Schirmeisen, radca sądu ziemiańskiego Grütznier. — 1907. W Radzionkowie zaprowadzono światło elektryczne na ulicach i w prywatnych mieszkaniach.

Odezwa sodalicyj marjańskich w Polsce.

Od sekretariatu generalnego sodalicyj marjańskich w Polsce otrzymujemy następujący komunikat w sprawie uroczystości na Jasnej Górze:

„Sodalicje Marjańskie zebrane w 1931 r. w Krakowie na Kongresie Marjańskim wotowały po wieczne czasy starać się, by w dniu 15 sierpnia na Jasnej Górze przed obrazem cudownym Matki Najświętszej z wdzięczności za Bożą pomoc i opiekę Królowej Korony Polskiej nad Narodem Polskim odbywało się uroczyste nabożeństwo dziękczynne.

W bieżącym roku nabożeństwo to odprawionem zostanie o godz. 9 albo przed cudownym obrazem w kaplicy Matki Najświętszej, albo na Wałach, o ile obraz cudowny w dniu 15 sierpnia tam wyniesionym zostanie.

„Delegacje Sodalicyj biorących udział w tem nabożeństwie, ozdobione ryngrafami, mają zgromadzić się przed godziną 9-tą w zakrystji kościoła Jasnej Góry, skąd przeprowadzone będą przed obrazem cudowny.

Jeżeli corocznie tysiące sodalisów i sodalisek powinny śpieszyć w dniu tym na Jasną Górę, to tem więcej w tym roku, gdy na Jasnej Górze odbywać się

Jak rozpoznać fałszywe 100-złotówki?

W ostatnim czasie pojawiają się sporadycznie fałszywe banknoty stu złotych. Są to, jak stwierdzono fałszyfikat, wyrabiane przez szajkę ujętych w więzieniu br. fałszerzy. Szajkę tę, jak o tem donosiliśmy, zdołano zlikwidować i u-nieszkodliwić.

W celu uchronienia szerszych kół obywatelstwa przed stratami, podajemy bliższe dane, umożliwiające rozpoznanie fałszyfkatów:

Fałszywe stu złotych znaczone są serją SA i SC z datą emisji 28 lutego 1929 roku. Wyróżniają się one od oryginałów składem wewnętrznym, który jest znacznie odmienny. Inna jest porowatość papieru, dokonana sztucznie i odmienny t. zw. satynaż. Znak wodny w medaljone jest odtworzony i wykonany przez wtłoczenie rysunku w papierze na stronie przedniej. W postaci Kościuszki cieniowanie poszczególnych części twarzy dokonane jest zbyt nagle bez zwykłych przejść w kolorach, a portret sam nadrukowany jest w medaljone oddzielnie. Godło państwa (orzeł w medaljone) cieniowane jest odmiennie, niż godło państwowe w banknotach autentycznych. W rysunkach ornamentacyjnych zwraca

uwagę niedostateczne wykończenie tych że i brak precyzji w wykonaniu. Numery nadrukowane oddzielnie, przyczem zestawienie cyfr następowało też oddzielnie. Tak samo oddzielnie nadrukowane są litery „S. C.” Przez to widać pewną nierówność w odstępach cyfr i wspomnianych znaków. W napisach samych brak jest ostrości linii, a linie obwodzące są zgrubione, przerywane i poszarpane. Wreszcie napisy na dalszym marginesie po obu stronach fałszyfkatów, mianowicie słowa: „Waterlow” i „Sous” są nieczytelne.

Dla orientacji wyjaśniamy, że fałszyfikat oznaczone są następującymi numerami:

875.305, 8.715.053, 8.355.107, 8.103.557, 7.813.505, 7.385.051, 7.183.053, 7.051.538, 5.873.501, 5.837.510, 5.783.105, 5.781.053, 5.580.173, 5.385.170, 3.510.785, 3.150.857, 3.150.785, 3.015.758, 1.875.350, 1.758.530, 1.753.580, 1.055.837, 1.035.857.

Te szczegóły umożliwią niewątpliwie przy pewnej uwadze publiczności rozpoznanie fałszyfkatów i przyczynić się mogą przy podejmowaniu pieniędzy do uchronienia się od poważnych strat.

będą uroczystości 550-letniej rocznicy wprowadzenia cudownego obrazu na Jasną Górę.

— **Obniżka emerytur kolejowych.** Od 1 sierpnia zaopatrzenia emerytalne wdowie i sieroce funkcjonariuszów kolejowych zostaną obniżone o 8 proc. stosownie do wydanego świeżo zarządzenia. Nie ulegną obniżce jedynie emerytury i pensje wdowie, nie przekraczające 50 złotych, oraz zaopatrzenia sieroce do 25 zł. miesięcznie.

— **Ustawa o koncesjonowaniu komunikacji autobusowej już obowiązuje.** Z dniem 18 bm. weszła w życie ustawa o zarobkowym przewozie osób i towarów pojazdami mechanicznymi, na zasadzie której na dokonywanie tego rodzaju przewozów wymagane jest uzyskanie koncesji.

Koncesje udzielane być mogą na prawach wyłączności lub bez tego prawa. Ustawa przewiduje szczegółowo wypadki, w których przyznanie koncesji należy do kompetencji województwa, bądź też ministra robót publicznych. W pewnych specjalnych wypadkach, przewidzianych ustawą, uzyskanie koncesji nie jest wymagane.

— **Podwyżka opłat akademickich o 50 procent.** Wobec zbliżania się akademickiego roku szkolnego wkrótce ogłoszona zostanie nowa taryfa opłat wbrew różnym zaprzeczeniom opłaty zostaną podwyższone o 50 procent. Dotychczas rozpadły się one na szereg pozycji (czesne, opieka lekarska, biblioteka, samopomoc). Teraz mają być zryczałtowane.

— **Znaczna poprawa stanu zasiewów przed żniwami.** Główny Urząd Statystyczny na podstawie doniesień korespondentów rolnych ustalił, że dnia 5 bm. stan zasiewów głównych ziemiopłodów przedstawiał się następująco: pszenica ozima — 3,3, żyto ozime 3,4, jęczmień ozimy 3,3, pszenica jara 3,5, jęczmień jary 3,6, owies 3,4, ziemniaki 3,5, buraki cukrowe 3,2. W porównaniu ze stanem z połowy czerwca zauważono znaczną poprawę wszystkich prawie ziemiopłodów. Przyczyniła się ku temu w znacznej mierze dostateczna ilość słońca i ciepła przy dostatecznej ilości deszczów i dostatecznej w związku z tem wilgoci w roli. Najmniej stosunkowo wilgoci w roli stwierdzono w województwach: krakowskim, lwowskim i stanisławowskim.

Województwo śląskie.

* **Przepisy drogowe przez kierowców muszą być ściśle przestrzegane.** Zdarzające się w ostatnich czasach coraz częściej wypadki najechania przechodniów przez pojazdy mechaniczne oraz zderzenia pojazdów, świadczące o nieprzestrzeganiu przez kierowców samochodów osobowych, towarowych i

motocykli przepisów rozporządzenia wojewody śląskiego z 3 kwietnia 1930 r. o szybkości ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych, oraz o lekceważeniu przez tychże kierowców życia i mienia osób trzecich, skłoniły urząd woj. śląski do wydania specjalnych poleceń podległym organom policyjnym w kierunku zaostrzenia kontroli nad ruchem pojazdów. We wszystkich wypadkach uporczywego, stwierdzonego kilkakrotnie ukaraniem niestosowania się kierowców do wyżej powołanych przepisów o ruchu na drogach publicznych, względnie w razie stwierdzenia, że kierowca był w stanie nietrzeźwym, urząd woj. śląsk. będzie bezwzględnie odbierał prawo jazdy.

* **Wycieczka śląskich kupców nad polskie morze.** Związek Kupców na Górnym Śląsku urządził w czasie od 28 lipca do 2 sierpnia wycieczkę do Gdyni nad morze polskie; bilet III klasy tam i z powrotem tylko 25 zł. Każdy obywatel może w tym czasie wyjechać do Gdyni kiedy chce i przyjechać również kiedy chce. — W niedzielę 31 lipca 1932 r. jest w Gdyni wielkie „Święto Morza”. Wszyscy obywatele, którzy nie widzieli jeszcze morza polskiego mają teraz najlepszą sposobność. Bliższych informacji udzielają pp.: Hadryan, Król, Huta, ulica Wolności, tel. 1172, Szczesny, Hajduki Nowe, tel. 1067.

* **Ulgi kolejowe dla uczestników w „Święcie Morza”.** Przypominamy, że biuro Okr. Ligi Morskiej i Kolonjalnej, Katowice, Plebiscytowa 1, II oraz Kantor Wymiany na dworcu kolejowym w Katowicach jeszcze tylko do poniedziałku dnia 25 bm. włącznie przyjmują zgłoszenia do wycieczki specjalnym pociągiem na „Święto Morza” do Gdyni. Udział klasą II zł 38,50, zaś klasą III zł 26. Zbiórka uczestników w piątek dnia 29 bm. o godz. 21,30 przed dworcem w Katowicach. Pociąg odepdzie w 20 minut później.

Osoby, udające się do Gdyni na „Święto Morza”, mogą korzystać z ulg, przyznanych na te dni przez koleje. Osoby, pragnące korzystać z ulg, muszą wyjechać z dowolnej stacji w dniu 28 do 31 włącznie. W każdej klasie, zarówno w osobowych, jak i pośpiesznych pociągach zniżka wynosi 30 proc. w drodze „tam” i upoważnia do bezpłatnego powrotu za tym samym biletem, po ostatecznym go w kasie biletowej w Gdyni. Wyjazd powrotny musi nastąpić w dniu między 31 lipca i 2 sierpnia włącznie. Osoby, które udały się do Gdyni bez zniżek, mogą korzystać z ulg powrotnych, w wysokości 80 procent zniżki (płaca 20 proc. ceny biletu) za okazaniem specjalnych zaświadczeń Ligi Morskiej i Kolonjalnej, wydanych w Gdyni.

Z Katowickiego

Nabożeństwo dla głuchoniemych.

W niedzielę, dnia 24. bm. o godz. 10 przed poł. odbędzie się w kaplicy S. S. Elżbietanej w Katowicach, przy ul. M. Piłsudskiego nabożeństwo dla głuchoniemych. (k)

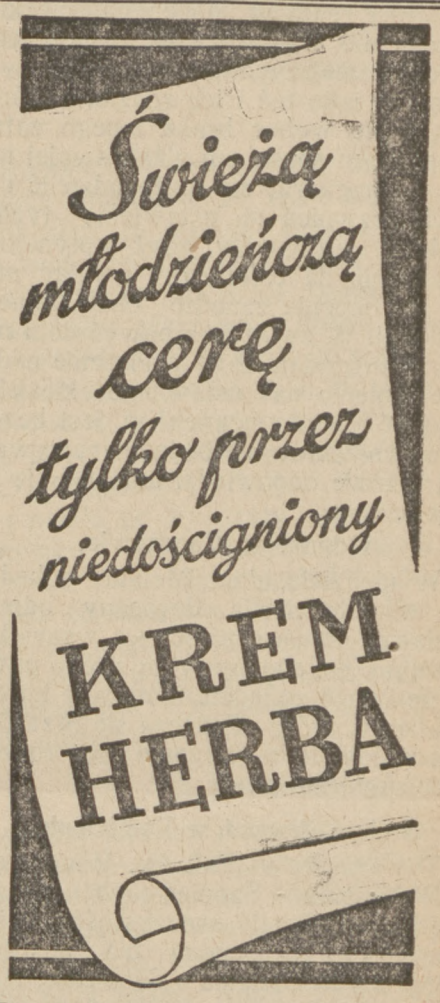
Przedstawiciele gmin u p. wojewody.

W związku z rezolucjami powziętymi na ostatnim posiedzeniu Zw. Gmin Woj. Ślą-

Matte Parana

Zimy orzeźwiający, najzdrowszy napój letni!

Przy licznych dolegliwościach kobiecych naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa sprawia znakomitą ulgę. Zadać w aptekach i drog.

„Do nabycia już od Zł. 0.90”

skiego, P. Wojewoda dr. Grażyński przyjął wczoraj delegację Związku Gmin pod przewodnictwem p. prez. Katowic dra Kocura, która przedłożyła P. Wojewodzie postulat i rezolucje w sprawie walki z bezrobociem i jego przejawami. P. Wojewoda przedłożone postulat rozpatrzył i przyrzekł ułatwić delegacji audjencje u władz centralnych w Warszawie. (k)

Wyłożenie list wymiaru podatku gruntowego w Katowicach.

Listy wymiaru państwowego podatku gruntowego na rok 1932 miasta Katowic są ogłoszone do publicznego wglądu w czasie od 20 lipca do 5 sierpnia 1932 r. i to dla płatników zamieszkałych w Katowicach dzielnica I, II, III i IV-iej w urzędzie podatkowym ul. Młyńska nr. 4, II. piętro, pokój 14 a. Zapłata tego podatku wraz z 10 procentowym dodatkiem państwowym i 100 proc. dodatkiem komunalnym ma nastąpić w przeciągu następujących 14 dni w kasie podatkowej w Katowicach dzielnica I, (ul. Młyńska nr. 4). Po upływie terminu nastąpi przymusowe ściąganie. Zobowiązani dla uiszczenia podatku nie otrzymują osobnych powiadomień względnie nakazów płatniczych. Niniejsze ogłoszenie dotyczy tylko gruntów niezabudowanych położonych na terenie miasta Wielkich Katowic. (k)

Nowy system bruku.

Prace koło budowy szosy siemianowickiej wykonuje urząd budowlany wydziału powiatowego w Katowicach. Od strony gmachu byłej naczelnej dyrekcji kopalni, zostanie szosa brukowana nowym systemem amerykańskim. Bruk będzie się składał z bloków cementowych z fugami, zalewanych cementem. Czy ten system amerykański będzie odpowiedni na ruchliwą szosę, jaką jest szosa Siemianowice — Szyb Alfreda, okaże przyszłość. Przy robotach zatrudniano bezrobotnych z Bytkowa i Welnowca. Na skutek starań bezrobotnych z Siemianowic, zostali oni zwolnieni z pracy. Obecnie wydział powiatowy zatrudnia przy szosie wyłącznie bezrobotnych z Siemianowic i to takich, którzy najdłużej byli bez pracy, oraz posiadają najlichnieszczą rodzinę. (k)

Magistrat katowicki nie udziela już zezwoleń na ustawianie kiosków.

W ostatnim czasie wpływa do Magistratu miasta Katowic wielka liczba wniosków miejscowych obywateli oraz osób zamieszkałych w innych gminach województwa śląskiego a nawet z innych dzielnic — o zezwolenie na ustawienie kiosków, straganów spożyw-

czych itp. na placach publicznych i narożnikach ulic. Chociaż właściwy cel tych podań jest znany, bowiem wniosko dawcy rekrutują się nieomal wyłącznie ze sfer niezamożnych a zwłaszcza z pośród inwalidów wojennych, powstańczych i górniczo - hutniczych, którym pobierana renta w obecnych ciężkich czasach nie wystarcza na zaspokojenie najkonieczniejszych potrzeb życiowych i samych jako też i ich rodzin, i którzy chcą sobie wobec braku innego zatrudnienia tym sposobem ulżyć swojej niedoli — magistrat nie może udzielić dalszych zezwoleń na ustawienie tychże kioszków i straganów, gdyż wpłynęłoby to ujemnie na estetyczny wygląd miasta, już obecnie zanadto obstawionego kioskami. W związku z powyższym magistrat zawiadamia, że wnoszenie podań o zezwolenie na ustawienie kioszków, straganów spożywczych itp. jest bezcelowe, wnioski te nie będą rozpatrywane i na takowe odpowiedzi udzielać się nie będzie. (k)

Odpust w Chorzowie.

W niedzielę, dnia 24 bm. odbędzie się w Chorzowie doroczny odpust. Udział w odpuscie poleca się wszystkim wiernym, już choćby tylko z tego powodu, że warto zwiedzić tamtejszy kościół parafjalny, który odznacza się prześliznieniem malowidłem, jedynym tego rodzaju na polskim Śląsku. (k)

Święto chorych w Roździeńcu.

Towarzystwo Pań św. Wincentego w Roździeńcu - Szopienicach urządziło ubiegłej niedzieli uroczystość święta chorych, przeznaczoną dla biednych chorych z Roździeńca - Szopienic. Dzięki staraniom komitetu odprawiona została rano w kościele Msza św., po której urządzono dla chorych wspólne śniadanie. Gospodarze miejscowi bezinteresownie dostarczyli koni i pojazdów, które mi zwieźli wszystkich łżej i ciężiej chorych, by mogli wziąć udział w uroczystości. Towarzystwu św. Wincentego należy się uznanie za humanitarną pracę w parafji. (k)

Strzał w pierś.

29 letni handlowiec, Krzywoń Karol z Ligoty w czasie czyszczenia rewolweru naładowanego, przez własną nieostrożność postrzelił się, i zranił się w pierś w okolicy serca. Na miejscu udzielono mu pierwszej pomocy lekarskiej, poczem odesłano go do szpitala Elżbietanek w Katowicach, gdzie pozostał pod opieką lekarską. (k)

Znikł bez śladu.

Dysput Eugenja z Katowic donosiła, że zatrudniony u niej uczeń kominarski, 18 letni Wojtala Emil, wysłany w dniu 19 bm. do inkasowania pieniędzy za wykonane prace kominarskie, dotychczas ani do niej ani do domu rodzicielskiego nie powrócił. Stwierdzono, iż Wojtala nie zainkasował żadnych pieniędzy, wobec czego należy przypuszczać, iż uległ w nieszczęśliwym wypadku. Zaginiony jest wzrostu około 162 cm., włosy blond, oczy siwe, ubranie granatowe, w siwe paski, trzewiki czarne, koszula jasna sportowa i cyklistówkę. — Wiadomości, któreby się mogły przyczynić do ujawnienia obecnego miejsca pobytu zaginionego, należy kierować do najbliższego urzędu policyjnego. (k)

Zmniejszenie się ruchu emigracyjnego.

Z centrali emigracyjnej w Mysłowicach odszedł w tych dniach transport 300 emigrantów do Francji. Byli to robotnicy rolni, którzy na zimę powrócą znowu do kraju. Obecnie transporty emigrantów należą do rzadkości, podczas gdy dawniej nie było dnia, w którym nie byłoby odchodzących pociągów do krajów zagranicznych. Za to coraz więcej wracają do kraju ojczystego robotnicy, którzy dawniej wyemigrowali do Francji, Belgji itd. (k)

Za mimowolne potrącenie pobit rowerzystę do utraty przytomności.

Jadący rowerem ulicą Król. Hucą w Debie Krupa Gerhard z Chorzowa z niewyjaśnionej dotychczas przyczyny tracił, idącego wzdłuż jezdnii, Gabora Wilhelma z Debu, który wypadkiem tym tak się obrzyl, że ściągnął Krupę z roweru i pobit go do nieprzytomności. Okaleczonego odstawiono pogotowiem ratunkowym do szpitala OO. Bonifratrów w Bogucicach, gdzie

Żniwo niebezpiecznej choroby.

W ostatnim czasie w Janowie, Roździeńcu i Szopienicach zdarzają się coraz częściej wypadki chorób płucnych. W ostatnim kwartale zmarło w Janowie 6 a w Roździeńcu - Szopienicach 5 osób

Kurs wakacyjny religii rzymsko-katolickiej w Cieszynie.

Z ramienia ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego odbywa się w czasie od 5 — 27 lipca br. w Cieszynie na Śląsku kurs wakacyjny dla prefektów szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich. Głównym tematem kursu jest nauczanie religii w szkole średniej jako czynnik wychowawczy, tematem ubocznym nauczanie historii Kościoła w szkole średniej. Kierownikiem naukowym kursu jest M. ks. dr. Adam Gerstmann, rektor Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Jako prelegenci wykładają wybitni uczeni i pedagodzy, przeważnie profesorowie uniwersytecy: ks. rektor Adam Gerstmann (Lwów), ks. dr. Zygmunt Bielawski (Lwów), ks. prof. Karol Czesznak (Lwów), ks. dr. Władysław Kornilowicz (Lublin), prof. dr. Mieczysław Kreutz (Lwów), ks. dr. Józef Umiński (Lwów), ks. prof. Józef Winkowski (Zakopane), ks. dr. Stanisław Żukowski (Lwów), ks. dr. Henryk Cichowski (Pelplin), ks. dr. Klawek (Lwów).

Na kurs zapisało się około 80 uczestników ze wszystkich województw Pol-

ski. Uroczyste otwarcie kursu nastąpiło we wtorek 5 lipca br. Nabożeństwo odprawił JE. ks. biskup Adamski. Na otwarcie przybyli: JE. ks. biskup Adamski, naczelnik wydziału oświecenia publicznego w Katowicach dr. Ręgorowicz, p. wizytator Miedniak, wizytator diecezjalny ks. prałat Milik, poseł i wiceburmistrz miasta Cieszyna p. Halfar, zastępca starostwa p. Gajdaczek, dyrektor Bogocz, dyrektor Sznajka, prezes T. N. S. W. prof. Grudniewicz i inni. Po powitaniu i przemówieniach reprezentacyjnych wygłosił ks. rektor Gerstmann wykład inauguracyjny na temat: Osoba katechety-wychowawcy w gimnazjum. Obecnie odbywają się codziennie prelekcje przy wielkim zainteresowaniu uczestników. Kurs ten ma wielkie znaczenie dla nauki religii i przyczyni się bez wątpienia do podniesienia jej poziomu w szkole polskiej. Wybór miasta Cieszyna jest o tyle szczęśliwy, że uczestnicy kursu poznają kresy zachodnie Polski a czar krajobrazu beskidzkiego daje im wytchnienie w mozolnej pracy wśród upalnych dni lipcowych.

na suchoty. Zachorzenia na suchoty są następstwem lichego odżywiania wśród bezrobotnych. Ponieważ choróbko w takich warunkach ma możność dalszego rozwoju, będzie zadaniem władz gminnych przystąpić do walki z tą zarazą. (k) pozostał pod opieką lekarską. (k)

Szał hitlerowski nie wyjdzie im na dobre.

Policja spisała doniesienie, które przekazane zostało Sądowi w Katowicach, na Franciszka Szwarca i Miozge, którzy przed kilku dniami o godz. 1 w nocy na ulicy Kościuszki w Roździeńcu - Szopienicach wznosili okrzyki na cześć Hitlera, zakłócając jednocześnie swymi krzykami spokój mieszkańców tej ulicy, oraz wyzywając na Polaków, którzy zwrócili im uwagę na nie stosowne zachowanie się, ordynarnymi wyzwiskami. (k)

Z Król. Huty

Baczność robotnicy huty „Królewskiej“.

W dniach 2 i 3 sierpnia rb. odbędą się wybory do rady zakładowej w hucie „Królewskiej“ w Król. Hucie. Lista Związku zawodowego metalowców Z. Z. (dawniej Generalna Federacja Pracy) nosi nr. 2. Czołowymi kandydatami są: 1. Niedbała Franciszek, 2. Chmiel Ludwik, 3. Chrobok Wincenty, 4. Maniurka Winc. Robotnicy! Jeżeli chcecie mieć dobrą i sumienną obronę, głosujcie na listę bezpartyjną nr. 2. (kr)

Oblawa policyjna.

Podczas ostatnio przez policję przeprowadzonej oblawy na terenie miasta Król. Huty przytrzymano 20 osób za włóczęgostwo lub też za inne sprawy. (kr)

Agent złodziejem.

Do składu Herminy Patriasowej w Król. Hucie przybył nieznanemu mężczyzna, który się podał za agenta i proponował Patriasowej kupno podszewek pod ubrania. Po wyjściu agenta, P. stwierdziła brak dwu wałków materji wartości 600 zł. (kr)

Gdy się domownicy biją...

Edmund Imoch z Król. Huty, ul. Piotra, w czasie osobistych zatargów z Janem Włodarkiem uderzył go tępem narzędziem tak nieszczęśliwie w głowę, że Włodarek padł na ziemię, tracąc przytomność. Powiadomione pogotowie ratunkowe odwiozło go do szpitala miejskiego w Król. Hucie. Według orzeczenia lekarza rana jest ciężka. (kr)

Z Świętochłowickiego

40-lecie Tow. katolickich mężów w Orzegowie.

W niedzielę, dnia 31 lipca rb. obchodzi Tow. katolickich mężów w Orzegowie 40-letnią rocznicę swego istnienia. Przed południem o godz. 10 odprawiona będzie uroczysta Msza św. na intencje towarzystwa. Po południu o godz. 4 odbędzie się uroczysta akademja w ogrodzie p. Brolla. W dniach od 3—8 sierpnia rb. odbędą się nauki rekolekcyjne dla

meżów, wygłoszone przez o. prowincjała Michałika z domu rekolekcyjnego w Trzebini. (s)

Śmierć pod zwalami węgla.

Na kopalni „Redensblik“ w Łagiewnikach zabity został przez obrywający się węgiel rebasek Franciszek Wojacek z Łagiewnik, ul. Bytomska. Zwłoki jego odstawiono do kostnicy szpitala Spółki Brackiej w Król. Hucie. (s)

Spadł z wysokości 8 metrów.

W czasie prac związanych z odnowieniem domu w Wielkich Hajdukach przy ul. 11 Lipca spadł z 8-metrowej wysokości 19-letni Jan Sikora, który odniósł poważne okaleczenia. Wymieniony oparł się o nieprzymocowaną deskę, stracił równowagę i runął na ziemię do koszu, napełnionych popiołem. (s)

Porwał się na policjanta.

Pełniący służbę nocną w Siemianowicach funkcj. policji w czasie obchodu natknął się na ul. Florjana na osobników: Koziółka Alfonsa, Pałkę Józefa i Funka Ernesta wszyscy z Siemianowic, którzy awanturując się zakłócał spokój nocny. Wezwani do uspokojenia się i udania się do domu, odpowiedzieli wyzwiskami, w pewnym zaś momencie Koziółek przyskoczył do policjanta, uchwycił go za pas z zamiarem pobicia i rozbicia. W obronie własnej i celem odparcia zamachu użył policjant broni palnej i zranił Koziółka lekko w szyję. Po wypadku, Koziółka odstawiono do miejscowego lekarza, gdzie udzielono mu pierwszej pomocy, a następnie przekazano go do szpitala hutniczego w Siemianowicach, gdzie pozostał pod opieką lekarską. (s)

Zwały węgla przygnięły rebaseca.

Na kopalni „Florentyna“ w Łagiewnikach uległ śmiertelnemu wypadkowi rebasec Wojacek Franciszek. Wojacek ugodzony złomami wskutek oberwania się węgla na filarze, poniósł śmierć na miejscu. Celem ustalenia przyczyn wypadku prowadzą dochodzenia władze górnicze. (s)

Z Pszczyńskiego

Nowy kierownik szkoły.

Kierownikiem szkoły w Tychach został mianowany dotychczasowy kierownik szkoły p. Zaręba z Miasteczka. (p)

Z Rybnickiego

Kamieni granicznych nie wolno przenosić samowolnie.

Rolnik Józef Trybus z Rydułtów przeniósł kamień graniczny i przez to pokrzywdził swojego sąsiada. Sprawa oparła się o sąd, który skazał Trybusa na tydzień więzienia. Ze względu na sędziwy wiek zasądanego, który liczy 75 lat, wykonanie kary zostało odroczone.

W każdym razie wyrok niech będzie przestrożą dla innych gospodarzy, którzy powinni pamiętać, że nie można przenosić kamieni granicznych samowolnie, ze szkoda dla sąsiadów.

Trzech lotników nad Rybnikiem.

W czwartek rano o godzinie 5 zauważono nad Rybnikiem trzy aeroplany, szybujące od zachodu w kierunku wschodnim. Ponieważ samoloty krążyły zbyt wysoko, nie rozpoznano ich znaków państwowych. (r)

Pierwszy krok do poprawy.

Nareszcie podać możemy pierwszą radosną wiadomość! Huta wyrobów emaljowych w Paruszowcu koło Rybnika otrzymała większe zamówienia i wskutek tego przjąć mogła do pracy 200 nowych robotników. Zamówienia wystarczają na zatrudnienie obecnej załogi na okres 9 miesięcy. W międzyczasie należy się spodziewać ogólnej poprawy położenia, i niewątpliwie potem powrócą do pracy wszyscy zwolnieni robotnicy. (r)

Zastrzelenie wydry.

W stawie opodal stacji kolejowej Sumina zastrzelił leśniczy wydrę, rzadki okaz tej zwierzyny. W dawniejszych czasach wydry były w tej okolicy dość liczne jeżeli się zważy, że nadleśniczy Freitag, urzędujący przed 35 laty w Suminie ubił najmniej jak 42 sztuki. W ostatnich latach prawie, że tych szkodników stawów rybnych nie napotykanono. (r)

Splonęła stodoła.

Z niewyjaśnionej przyczyny wybuchł pożar w stodole rolnika Gawliczka Leona w Mszanie i zniszczył ją doszczętnie wraz z inwentarzem rolniczym i zapasami słomy czem wyrządził szkodę na ok. 1500 zł. (r)

Z Tarnogórskiego

X sokoli zlot okręgowy w Radzionkowie.

24 bm. zbiera się w Szarleju na sali p. Kubańskiego Rada Okręgowa Okręgu IV, aby przygotować ostatecznie X Sokoli Zlot Okręgowy w Radzionkowie. Protektorat zlotu raczył przyjąć p. starosta Korol. Zlot tegoroczny jest połączony z uroczystością 20-letniego istnienia Sokola w Radzionkowie — gniazda macierzy pow. tarnogórskiego. Zlot odbędzie się w niedzielę dnia 7 sierpnia br. Program: przedpołudniem od godz. 6 do 8.30 próby ćwiczeń druhowi, druhen i młodzieży, o godz. 9 zbiórka Sokolstwa całego okręgu na stadionie, raport i wymarsz na nabożeństwo do kościoła parafjalnego w Radzionkowie. Po południu: o godz. 14 do 15.30 mecz piłki nożnej o dyplom pomiędzy KS. Brzeziny Śl. a KS. Ruch Radzionków; o godz. 15.30 do 16 mecz piłki koszykowej o dyplom pomiędzy Sokół Kamień a Sokół Tarn. Góry; o godz. 16 występy sokolów, sokolic i młodzieży: ćwiczenia wolne i na przyrządach. Wspólna piramida wykonana przez 324 sokolic i sokolów. (t)

Chcieli nas uszczęśliwić przemyconymi owocami.

W ostatnich dniach placówka Straży Granicznej w Suchej Górze przytrzymała kilku przemytników z przemytem bananów, pomarańczy, ananasów i wanilji. Towar skonfiskowano, przemytników oddano do dyspozycji władz sądow. (t)

Z Lublinieckiego

Okradli robotników dworskich.

Po wybieciu szyby w oknie weszli nieznanymi sprawcy przez piwnicę do wnętrza domu w dworze Boronów i skradli ze strychu Górnemu Pawłowi, robotnikowi dworskiemu około 40 kg wędzonego mięsa i kilka ubrań męskich, zaś Spiewokowi Ignacemu 3 płaszczce. (l)

Z Bielskiego

Wskutek wady komina, splonął dom.

Wskutek wadliwej budowy komina wybuchł pożar w domu Chrabki Alojzego w Lipowcu i zniszczył doszczętnie dom mieszkalny wraz z przybudowaniami chlewami. — 0 —

Z dalszych stron.

Samolot z 8 pasażerami zginął w górach.

Nowy Jork. Z Buenos Aires donoszą, że w Kordyljerach zaginął samolot pasażerski, kursujący między Chile a Argentyną. Samolot ten, na którego pokładzie znajdowało się 8 osób, wystartował w sobotę z Santiago de Chile i do chwili obecnej nie przybył do Mendoza. Istnieją obawy, że samolot uległ wypadkowi.

(—) **Potępienie dzieła Benedykta Croce.** Kongregacja św. Officium potępiła dzieło włoskiego pisarza, senatora Benedykta Croce, p. t. „Historja Europy w XIX w.“. Croce jest, jak wiadomo, wielkim propagatorem panteistycznej filozofji Hegla. W dekreście, potępiającym powyższe dzieło, zastrzega sobie św. Officium jeszcze wydanie sądu o innych publikacjach tego autora.

(—) **Odkopany skarb.** W czasie prac przy budowie szosy wykopano we wsi Topczewo, pow. bielskiego 2 garnki napełnione starożytnymi monetami. Garnki zawierały talary hiszpańskie z r. 1625, talary węgierskie srebrne i miedziane, monety z czasów Jana Kazimierza i Jana Sobieskiego. Część znalezionych monet robotnicy porozdzielali zanim miejscowy urząd gminny zdołał je zabezpieczyć. Pozostałe będą oddane do Muzeum Narodowego w Warszawie i Krakowie oraz do muzeum w Grodnie.

(—) **Zabytkowe dęby.** W powiecie nowogrodzkim, we wsi Mała Rusiówka stoją dwa prastare dęby. Jeden ma obwód półpięta metra, drugi półczwarta. Obecnie zostały one uznane za zabytki i nie wolno ich ścinać. Na większym znajduje się stara barć, w obu są dziuple. Krakowski oddział Ligi Ochrony Przyrody przeznaczył 100 zł na koszt zamurowania tych dziupli, aby uchronić drzewa przed próchnieniem.

(—) **Historyczne dęby na dnie Wisły.** Pod Wsią Wólką Brwiłenską znaleźli rybacy na dnie koryta Wisły kilkadziesiąt odwiecznych dębów o pokaźnej wysokości i grubości. Legenda powiada, że dęby te są częścią zanikłej obecnie „dębowej wyspy dziewiczej“, na której ukrywał się mieli Szwedzi przed wojskami hetmana Czarnieckiego.

(—) **Obchód 400-lecia urodzin Stefana Batorego na Węgrzech.** W przyszłym roku obchodzone będzie na Węgrzech w sposób niezwykle uroczysty 400-lecie urodzin króla Stefana Batorego. W związku z tem w Budapeszcie utworzył się komitet, na którego czele stoi tajny radca Jerzy Lukacs.

(—) **Wykopany skarb w Jugosławii.** W miejscowości Pirot niedaleko granicy bułgarskiej, znaleziono podczas wykopywania fundamentów pod nową budowlę garnek, w którym znajdował się 1 kg monet złotych, pochodzących z czasów cesarza Konstantyna. Poza tem znajdowała się w nim wielka ilość krzyżyków, pierścieni i kolczyków. Na monetach znajdował się po jednej stronie wizerunek Chrystusa, na drugiej zaś wizerunek cesarza Konstantyna i cesarzowej Heleny z krzyżem. Wieśniacy, którzy monety te znaleźli, zataili to przed władzą, sprzedawszy wiele z nich za bezcen.

Przegląd religijny

Nauczyciele na audjencji o Ojca św.

Ojciec św. przyjął grupę nauczycieli, do których przemówił w niezwykle serdeczny sposób, wspominając przy tem z rozczuleniem chwile, kiedy jako kleryk na 4-tym roku seminarjum sam był nauczycielem w szkole ludowej.

Wykańczanie pomnika Serca Jezusa w Poznaniu.

Sprawa budowy pomnika Najśw. Serca Jezusa w Poznaniu zbliża się nie bez trudności ale stale i systematycznie ku końcowi. Jeżeli nie zajdą żadne przeszkody, zwłaszcza natury pieniężnej, to jesienią br. nastąpi uroczyste poświęcenie pomnika. Przez dłuższy czas zajmował się komitet wyszukaniem odpowiedniego napisu na cokole. Radził się księży i świeckich. Poszczególne napisy poddawał ocenie znawców języka. Narreszcie z różnych projektów wyłonili się dwa najwłaściwsze. Zostały one na audjencji 1 bm. przedłożone JE. ks. Kardynałowi Prymasowi. Jego Eminencja wybrał i zatwierdził następujący napis: „Błogosław Panie naszej Polskiej ziemi“!

Wystawa kościelna w Częstochowie.

W związku z uroczystościami jubileuszowymi na Jasnej Górze odbędzie się w Częstochowie wystawa kościelna od 14 sierpnia do 1 września br. Ekspozycje obejmą całokształt sztuki kościelnej, urządzeń i paramentów liturgicznych. Biuro dyrekcji wystawy mieści się w Częstochowie, ul. P. Marji L. 64, lokal diecezjalnej Akcji Katolickiej.

Na odnowienie kościoła św. Agnieszki w Krakowie.

Roboty w kościele wykupionym z rąk żydowskich są w pełnym toku. Niemordowany ks. dziekan dr. A. Zapala poszukuje ofiarodawców na odnowienie pilastrów. Koszt jednego pilastru wynosi zł 150. Nazwisko ofiarodawcy będzie uwiecznione u podnoża pilastru. Konto PKO 405.054. Na liście ofiarodawców widnieje już kilka nazwisk.

Zakaz odwiedzania stygmatyczki z Konnersreuth.

Ordynariat biskupi w Regensburgu podaje do wiadomości, że z powodu nieaktownego nadużywania zezwoleń na odwiedzanie Teresy Neumann z Konnersreuth, wydawanej takich zezwoleń na czas nieograniczony zostaje wstrzymane.

Postępy akcji Kościoła w północnej Afryce.

Działalność dobroczynna Białych Ojców pośród mahometan północnej Afryki wydaje już potrochu rezultaty. Prze-

de wszystkim daje się zauważyć wielka zmiana w ustosunkowaniu się do misjonarzy miejscowych europejskich urzędników i przesiedleńców. O ile przed wojną byli oni wyraźnie wrogo nastawieni, o tyle dziś swoim wpływem na tuziemców zdobywają dla Kościoła coraz więcej zwolenników i są jego najlepszymi sojusznikami. To też ludność miejscowa okazuje wielkie przywiązanie i wdzięczność dla misjonarzy. Uczucia te wyraziły się jasno, gdy miało zamknąć jedną ze szkół misyjnych w Ain Sefra we wschodnim Algierze. Na skutek protestu całej ludności szkoła została nanowo otworzona. To samo miało miejsce przy okazji zamknięcia posterunku misyjnego w Benni Yenni. Zarówno Biali Ojcowie jak i siostry cieszą się ogólnym zaufaniem. Siostry mają dostęp do wszystkich domów, uczą ubogie i bogate kobiety i udzielają im rad i wskazówek.

Instytut katolicki wyższych studjów w Rio de Janeiro.

W auli akademji sztuk pięknych stolicy Brazylii miało miejsce w niedzielę ostatnią uroczyste otwarcie nowego instytutu katolickiego wyższych studjów pod przewodnictwem ks. kardynała Leme da Silveira Cintra i ministra oświaty Franciszka Campos. Jest to pierwszy krok w kierunku założenia w Brazylii uniwersytetu katolickiego. Za patronów nowej uczelni obrano N. M. P. Nieustającej Pomocy i św. Alberta Wielkiego. Dyrektor instytutu w przemówieniu inauguracyjnym wskazał na żywą łączność pomiędzy wiarą i nauką, filozofją i religią. Mówiąc o odrodzeniu nauki katolickiej, mówca podkreślił, że instytut nowopowstały z katedrami teologii, filozofji, socjologii itd. przyczyni się bezwzględnie do tem wspanialszego odrodzenia. Mówca skończył stwierdzeniem, iż w dobie obecnej stoją przed światem dwie drogi, albo nawrót do nauk Ewangelji, albo komunizm.

Znowu porwanie misjonarza w Chinach.

Agencja Fides donosi z Pekinu o porwaniu przez bandytów chińskich koło miasta Cicikar w Mandżurji misjonarza Juljusza Kuetteta.

Nowe uzdrowienie w Lourdes.

Międzynarodowe Biuro Medyczne w Lourdes zanotowało nowy wypadek cudownego uzdrowienia w Lourdes. Mianowicie pani Day, chora od dłuższego czasu i przywieziona do Lourdes pociegiem z Anglii w stanie zupełnego bezwładu i prawie agonji odzyskała nagle w Lourdes władzę we wszystkich członkach.

Humor.

Pokrewieństwo krwi.

Królowa angielska Wiktorja przyjęła pewnego razu na audjencji, „królowę“ jednej z wysp należących do Anglii.

— I w moich żyłach płynie angielska

krw — rzekła nie bez dumy egzotyczna znakomitość.

— Niemożliwe! Jakto? — pyta zdziwiona królowa.

— Mój dziad zjadł angielskiego generała Millera.

Z Zabrzskiego.

Dziewięcioletni syn robotnika Blauta z Zabrza znalazł na szafie broń palną, którą się bawił. W czasie manipulowania bronią padł strzał, który ugodził chłopca w podbrzusze. Stan jego jest tak ciężki, że odstawiono go do szpitala miejskiego.

Na kolonjach Piaski i Filipa w Zabrze żaden hitlerowiec nie może się pokazać na ulicy za białego dnia, a cóż dopiero wieczorem lub nocą. Okna mieszkań hitlerowców zalepiają komunistami prowokacyjnymi plakatami. Nadto bojówki komunistyczne wpadają do mieszkań i wymierzają doraźną karę. W nocy na sobotę napadła bojówka komunistyczna na ulicy Pszczyńskiej przywódcę bojówki hitlerowskiej, Eryka Kadłubskiego i pobiła go do utraty przytomności. Krwawy terror szaleje a policja jest bezsilna. W niedzielę zjechał do Zabrza wódz komunistów, Thälmann. Manifestacja ścigała do Zabrza 70 tysięcy zwolenników jego. Porządku strzegło 3 000 policjantów. Do poważniejszych zajść nie doszło.

Z Raciborskiego.

W pobliżu Brzegu znaleziono na torze kolejowym zniekształcone zwłoki mężczyzny. Z papierów, znalezionych przy nieboszczyku wynika, że jest nim handlarz węgla Franciszek Potyka z Raciborskiej Kuźni, który jechał do Wrocławia w odwiedziny swego brata. Zapewne wskutek nieostrożności otworzył drzwi od wagonu i wypadł na tor, ponosząc natychmiastową śmierć. Samobójstwo jest prawie wykluczone, ponieważ zabity cieszył się dobrym pozycyem małżeńskim i był bardzo zamożny.

W maju br. został zamordowany leśniczy Józef Fiołka z Grzegorzowic a dopiero teraz wykryto sprawców, którzy przyznali się do popełnionej zbrodni. Są nimi robotnicy Emil Grochol i Antoni Wolnik z Grzegorzowic. Przed sędzią śledczym zeznali, że natknęli się na leśniczego Fiołkę w chwili, kiedy strzelał do sarny. Kiedy leśniczy przystąpił do stwierdzania ich nazwisk, Grochol i Wolnik rzucili się na niego, wydarli mu fuzyję z rąk, rozbijając mu nią czaszkę.

Z Strzeleckiego.

Na życzenie ludności polskiej Bank Ludowy w Strzelcach przystąpił do przebudowy dolnego piętra gmachu, przeznaczając frontową część na restaurację. Prace są na ukończeniu i przeprowadzane są pod „okiem“ hitlerowców, którzy stale trąbią: „Poświęcenia lokalu dokonamy już my, w sierpniu“. Podobny los przepowiadają przylegającemu do banku „Rolnikowi“, który podobno „w sierpniu przypominać będzie grzyby jerozolimskie“.

Na ulicy Krakowskiej w Strzelcach znaleziono w nocy na 19 bm. kierownika szkoły z Dziewkowic z rozbita czaszką i innymi okaleczeniami. Nieszczęśliwego umieszczono w lecznicy. Prawdopodobnie został przejechany przez samochód.

Z Opolskiego.

W nocy na czwartek pewna dziewczyna w zamiarze samobójczym rzuciła się na ulicę z okna trzeciego piętra domu przy ul. Zimmerstrasse w Opolu i odniosła śmiertelne okaleczenia. W bezprzytomnym stanie odstawiono niedoszłą samobójczynię do szpitala. Nie wiadomo, co popchnęło młodą dziewczynę do tego kroku.

W pobliżu szluzu wróblńskiej wydobyto z Odry zwłoki kobiety, w których rozpoznano niejaką Stellerową z Krzanowic. Nie zdołano dotychczas ustalić, czy zachodzi nieszczęśliwy wypadek czy samobójstwo.

Rozmaitości.

Nowe wykopaliska.

W pobliżu Collemancio w Perugji, od kilku tygodni wre robota przy odkopywaniu świeżo odkrytych ruin. Rezultat otrzymany dotychczas przeszedł wszelkie oczekiwania. Odkopano szczególnie piękny dom z czasów rzymskich, znajdując jednocześnie ślad wspaniałego miasa z epoki etruskiej. Nieocenionej wartości ma być arcydzieło z mozaiki, stanowiące część atrium rzymskiego domu, które doskonale się zachowało. Sądząc z położenia miejscowości, gdzie znaleziono te ruiny, utwierdza się przypuszczenie, iż natknięto się na szczątki sławnego w starożytności miasta „Urbim Hortense“.

Goljat wśród dżdżownic.

Znane u nas glizdy ziemne, zwane dżdżownicami, dochodzą w gorących klimatach nieraz rozmiarów węży. Anglik King, znalazł na Cejlonie glizdy, których średnica wynosiła półtora centymetra, długość zaś 70 cm. W kilka lat później C. Keller schwycił na Madagaskarze dżdżownicę innego gatunku, długości jednego metra. Największe jednak czerwce pierścieniowate z tej samej rodziny wodzą się w Nowej Kaledonii i Brazylii. Niektóre okazy są istotnymi olbrzymami, długości 1,5 metra. Gatunek ten przeważnie tytanami. Podrażnione, wydają z gruczołów, umieszczonych na wierzchu ciała, mleczną ciecz, przypominającą zapachem karbolowy kwas lub kreozot, czem odstrasza podobno swych napastników. Po śmierci, ciało ich zamienia się w oleistą ciecz, którą tubylcy uważają za znakomity środek przeciwko reumatyzmowi.

Nowość dla zbieraczy marek

Poczta węgierska wydaje w najbliższym czasie nowe znaczki z wizerunkami wielkich Węgrów. Dla filatelistów — nowa okazja!

SPORT.

Niedzielne zawody piłkarskie.

Najbliższa niedziela, dnia 24 bm. przyniesie szereg następujących spotkań:
Warszawa: Warszawianka — Wista
Kraków: Cracovia — Czarni
Siedlce: 22 pp. — Polonia
Wielkie Hajduki

Ruch — Garbarnia Kraków.

Spotkanie powyższe powinno przynieść zwycięstwo mistrzowi Ligi, chociaż i Ruch dołoży wszelkich starań, by z walki wyjść z honorem.

Sport w S. M. P.

SMP Rydułtowy — SMP Łyski 4:1 (0:0)

Rozstrzygający mecz o mistrzostwo okręgu rybnickiego rozegrany w piątek 15 bm. na boisku w Rydułtowach przyniósł ładne zwycięstwo SMP. Rydułtowy po bardzo emocjonującej grze. Tak więc Rydułtowy zdobyły tytuł mistrza okr. i prawo do dalszych rozgrywek o wejście do ligi.

SMP. Łyski — SMP. Raszczyce 4:0 (1:0)

Łatwe zwycięstwo odnosi drużyna Łyszek nad niedawno założoną drużyną z Raszczyce.

SMP. Łyski II — SMP. Raszczyce II 0:3 (0:2)

SMP Łyski III — SMP. Raszczyce III 0:0

Zawody lekkoatletyczne w Katowicach.

W sobotę, dnia 23 bm. odbędą się na boisku Pogoni w Katowicach zawody lekkoatletyczne o mistrzostwo okręgu katowickiego. Początek o godz. 16. Zawody te będą ostatnimi eliminacjami przed spotkaniem o drużynowe mistrzostwo Śląska jakie odbędą się w dniu 31 bm. na Stadionie w Król. Hucie pomiędzy SMP. Katowice — Stadion Król. Huta.

Niedzielne rozgrywki ligowe przyniosą następujące spotkania:

SMP. Hajduki Wielkie — SMP. Zgoda

SMP. Radlin — SMP. Panewniki

SMP. Wodzisław — SMP. Orzesze

Rozgrywki niedzielne budzą wielkie zainteresowanie. Mecz Hajduki Wielkie — Zgoda może być nawet rozstrzygający o zdobyciu tegorocznego mistrzostwa, gdyż w razie przegranej Zgody — drużyny Panewniki i Hajduki Wielkie mocno mogą zagrozić Zgodzie w prowadzeniu tabeli. Zgoda ma jeszcze przed sobą 2 mecze. W Radlinie należy się spodziewać ciekawego meczu, przyczem gospodarze mogą znów sprawić niespodziankę. Radlin będzie się chciał zrewanżować za porażkę z I serii w stosunku 9:1 odniesionej na boisku w Panewniku. W Wodzisławiu spotkają się dwie równorzędne drużyny w walce o punkty.

Radlin. W decydującym meczu o mistrzostwo okręgu wodzisławskiego zmierzą się o godz. 16 drużyny

SMP Radlin II — SMP Pogrzebień

Międzokolegowe zawody piłkarskie Wodzisław — Rybnik

W Rydułtowach o godz. 16 odbędą się zawody reprezentacyjne w piłce nożnej pomiędzy Okręg Wodzisławski — Okręg Rybnicki

Siatkówka.

W Strzybnicy o godz. 14 odbędzie się turniej siatkówki o mistrzostwo okręgu tarnogórskiego z udziałem 7 drużyn.

Koszykówka.

W Szarleju o godz. 16 odbędzie się rozstrzygający mecz o mistrzostwo okręgu tarnogórskiego pomiędzy

SMP. Szarlej, mistrz Śląska — SMP. Repty

Międzyklubowe sokołe zawody lekkoatletyczne.

W dniu 17 lipca br. przeprowadziło Tow. Gimn. Sokół II Katowice zawody lekkoatletyczne z Sokolem Mikołów, które dały wyniki następujące:

100 m: 1) Zająz Eryk Mikołów czas 12 sek. 2) Podbiół W. Katowice 12.1 sek., 3) Werner J. Mikołów, 4) Kroker Z. Katowice.

400 m: 1) Werner Mikołów, 2) Król A. Katowice, 3) Cwiężek M. Katowice, 4) Borkowy M. Mikołów.

1.500 m: 1) Rybasz F. 4.36 min., 2) Grzomba Mikołów, 3) Faber Katow., 4) Spyra M. K.

Skok w dal: 1) Borkowy Mik. 5,82 mtr., 2) Podbiół Kat. 5,32 mtr., 3) Cwiężek Kat. 5,31 mtr., 4) Werner Mik. 4,94 mtr.

Skok wzwyż: 1) Ruda Paweł Katowice 159,5 mtr., 2) Rozsył Mikołów, 155,5 mtr., 3) Cwiężek M. Kat., 4) Borkowy Mik.

Skok o tyczec: 1) Cwiężek M. Katowice 2,85 mtr., 2) Borkowy Mik. 2,75 mtr., 3) Kubisz H. Kat. 2,70 mtr., 4) Binias A. Mik.

Rzut kula: 1) Zająz Eryk Mik. 11,88 mtr., 2) Borkowy Mik. 9,95 mtr., 3) Kubisz H. Kat. 9,12 mtr., 4) Jaksik K.

Rzut dyskiem: 1) Zająz E. Mik. 33,47 mtr., 2) Grzomba Mik. 28,70 mtr., 3) Jaksik Kat. 27,42 mtr., 4) Ubirski Kat. 27,22 mtr.

Rzut oszczepem: 1) Kubisz H. Kat. 42,97 mtr., 2) Cwiężek Kat. 40,52 mtr., 3) Grzomba Mik. 37,84 mtr., 4) Wieczorek A. Mik.

Sztafeta 4x100 m: 1) Mikołów w składzie: Rozsył, Binias, Werner i Zająz w czasie 49,2 sek., 2) Katowice w składzie: Kroker, Hekşman, Ruda i Podbiół.

W ogólnej punktacji zwyciężył Mikołów 55:50 punktów.

Nadmieniamy, że Sokół Mikołów wygrał wyłącznie dzięki startowaniu w swych barwach Zająza Eryka, który zdobył lwią część punktów dla zwycięzców.

Los Angeles.

Arena X Olimpijady.

Półtoramilionowe miasto amerykańskie Los Angeles, oddalone przeszło 10.000 km. od Europy, kończy ostatnie przygotowania do X Olimpijady, która odbędzie się w dniach od 30 lipca do 14 sierpnia na jego terenach. Do Los Angeles, leżącego w pobliżu Pacyfiku, w najbliższym sąsiedztwie Kalifornii jędzie półtora miliona zawodników reprezentujących 39 państw. Nie brakuje reprezentacji Polski, która w liczbie 19 osób wyruszyła niedawno w daleką i uciążliwą podróż.

Los Angeles przygotowywało się do Olimpijady już od lat. Stadiony, boiska pomocnicze, trybuny, pływalnie i wszystkie pomocnicze inwestycje wznoszone przez lat 10.

Główna arena Olimpijady mieści się w Parku Olimpijskim (Olympic Park). Inne pomocnicze są rozlokowane w różnych częściach miasta. W Parku Olimpijskim mieszczą się: główny stadion olimpijski, pływalnia, hala do szermierki, muzeum (dla sztuki).

Główny stadion posiada 15.000 miejsc siedzących. Pływalnia jest 50 mtr. długa, 20 mtr. szeroka, głębokość od 1,50 do 5 metrów.

Hala szermierki (zbrojownia wojskowa) — rozmiarów 90x45 mtr. Może się w niej odbywać równocześnie 8 spotkań szermierczych.

Muzeum posiada 19 sal o rozmiarze 4.106 metrów kwadratowych.

Ring do boksu, zapasów i podnoszenia ciężarów posiada 10.000 miejsc siedzących.

Trybuny przy torze kolarskim mają 90.000 miejsc. Tor jest dobrze oświetlony odpowiednio przygotowany do wyścigów wieczornymi.

Na Long Beach Marine Stadium odbędą się spotkania wiosłarskie. Przy mecie jest miejsc 15.000, a wzdłuż toru regat 50.000.

W 12 dniach (tyle bowiem dni trwać będzie Olimpiada), odbędzie się 135 ważniejszych zawodów różnego rodzaju sportów.

Nie zapomniano również o urządzeniach pomocniczych. Przygotowano 16 boisk treningowych, każde posiada bieżnię o obwodzie 400 metrów, oraz szatnie i skocznie.

Pobudowano 550 dwuzimowych domków mieszkalnych z wszelkimi wygodami, ciągnących się na przestrzeni 5 mil ang. Ponadto pobudowano 40 kuchni dla reprezentacji poszczególnych narodów. Jadalnie, kąpielnie, szpitale, straże pożarne, olbrzymie składy, teatry — oto budowle pomocnicze, które wzniesiono.

Wydrukowano 2 miliony biletów wstępu. Bilet wstępu wszędzie, na wszystkie zawody (t. zw. Olympic Stadium pas) ważny na 16 dni kosztuje 22 dolarów. Bilet wstępu na boks (5 dni) 12 dolarów; na zapasy (7 dni) 9 dolarów; na regaty (9 biegów) 14 dolarów; pływanię.

Dział handlowy.

Giełda zbożowa w Poznaniu

z dnia 22 lipca 1932 r.

Notowano za 100 kg w handlu hurtowym przy odbiorze ładunków wagonowych: Zyto stare 20,00—20,50. Pšenica 21,50—22,50. Jęczmień zimowy 16,50—17,50. Owies 19,50—20,00. Mąka żytnia 65 proc. 33,25—34,25, pszenna 65 proc. 35—37. Otręby żytnie 12,25—12,50, pszenne 10 do 11, pszenne grube 11—12. Rzepak 25—26 — Łubin niebieski 12—13, żółty 16—17. Ogólne usposobienie spokojne.

Giełda pieniężna w Warszawie

z dnia 22 lipca 1932 r.

Dolar amerykański 8,90^{3/10} zł. Funt szterlingów angielskich 31,62 zł. 100 franków francuskich 34,89 zł. 100 koron czeskich, 26,35 zł. 100 franków szwajcarskich 173,42 zł. 100 guldenów holenderskich 358,70 zł. 100 belg belgijskich 123,49 zł. 100 koron duńskich 169,15 zł. 100 koron szwedzkich 163,18 zł.

Ceny targowe w Katowicach

z czwartku dnia 21 lipca 1932 r.

Nabiał. Masło wiejskie funt 1,60—1,70, masło mleczarzone 1,80—1,90, jajka 10—14 sztuk za 1,00 twaróg funt 0,50—0,60, mleko litr 0,33—0,35.

Mięso. Wieprzowina funt 0,60—0,80, wieprzowina bez dokładki (kotlety) 0,90—1,60, wolowina 0,60—0,80, cielęcina 0,60—1,30, osierdzie, mózg itd. 0,30—0,60, skopowina 1,00—1,20, okrasa świeża 1,00—1,10, okrasa i mięso wędzone 1,10—1,40 łój 0,60—0,80, smalec 1,10—1,30.

Jarzyny. Kapusta biała główka 0,20—0,30, kapusta modra 0,40—0,50, marchew wiązka 0,15 do 0,25, kalarepa wiązka 0,15—0,25, cebula funt 0,20—0,30, pomidory funt 1,00—1,20, kalafior sztuka 0,25—0,40, fasola biała funt 0,25—0,30, fasola zielona funt 0,25—0,30, ogórki funt 0,10 do 0,30, kartofle (centnar 50 kg) 5,00, kartofle nowe 18 funtów za 1,00, salata główka 0,05 do 0,10, szpinak funt 0,30—0,40.

Owoce. Pożyczki funt 0,35—0,50, wiśnie funt 0,30—0,50, jabłko do gotowania funt 0,20—0,40, maliny funt 0,40—0,50, czarne jagody funt 0,20 do 0,30, cytryny sztuka 0,18—0,20.

Drożdże. Golebie 0,60—1,00, gołębieta 0,80—1,00 kury 2,00—4,00, kurczęta 1,20—2,00, kaczki 1,50 do 4,00, gęsi 3,00—6,00, indyczki 6,50.

skoki, water polo (8 dni) 15 dolarów; szermierka (14 dni) 10 dolarów.

Bilet jednodniowy (na jedne zawody) 1 i 2 dolary.

Obok tych, na amerykańską skalę pomyślnych urzędów, opinię sportową interesują warunki klimatyczne w jakich przyjdzie staczać wybrańcom 39 narodów walkę o zaszczytne miejsce dla swej ojczyzny.

Ta odwrotna strona medalu Los Angeles przedstawia się mniej pożądanie. Wprawdzie położenie Los Angeles jest piękne. Pełno tu zieleni, rozległych gajów pomarańczowych i... turyzów, ale tylko wczesna wiosna (lutymkwiecień). W maju rozpoczyna się okres straszliwych upałów. Temperatura dochodzi do 35 st. C. w cieniu. Słońce zalewa miasto potokami żaru, wypędzając mieszkańców na rozległe plaże Oceanu Spokojnego. Czystego lazuru nieba nie zakłóca najmniejsza chmurka. Deszcz pada w Los Angeles kilka razy do roku...

Klimat areny X Olimpijady jest dokuczliwy i osłabiający. Wpłyne on przypuszczalnie na wyniki X Olimpijady i być może, że zgotuje wiele niespodzianek, zawodów, na które trzeba być zgóry przygotowanym.

Zaczynamy się martwić.

Kusociński, nadzieja nasza w Los Angeles, zaczyna nam przysparzać kłopotu i zmartwień. Czy zwycięży? Oto pytanie na ustach wszystkich, którym sport polski chociaż trochę leży na sercu.

Jestemny duchem przy Weissównie, Schabińskiej, Heljaszu, Pławczyku, a nawet Walasiewiczównie, o ile Amerykanie nie skuszą jej w ostatniej chwili, odczuwamy jednak, że największym triumfem naszym byłyby zwycięstwa Kusego. On rozłożyłby bowiem wówczas koalicję największej potęgi na świecie w biegnach długich — tj. Finlandję.

Na Kusocińskim spoczywa ciężar Syzyfa. On ma zwyciężyć w biegu na 5 i 10 km., a przede wszystkim oprzeć się atakom trzech fińskich „wyjadaczy”, jakimi są Lehtinen, Isohollo i Virtanen. Jaką taktykę obiorą Finowie i jak bronili się będzie Kusy, nie wiemy. Z każdego serca polskiego płynie ku Kusocińskiemu życzenie: „Niech mu Bóg dopomóż!”

Rolnicy

Ani jedna krowa wzgl. koń Wam nie zginie na wzdęcie i kolki bo uratuje ją **Kreola**, nowoczesny środek przeciw tym chorobom.

Co to jest "Kreola"?

Jest to proszek 200 gr, który rozpuszcza się w butelce wody i wlewa się w gardło choremu bydłęciu. Wzdęcie wzgl. kolki do 20 minut przejdą. Należy tylko spokojnie odczekać. Cena 2 zł za szt. Do nabycia w składach Raiffeisena, w Kółkach rolniczych, aptekach i drog. **Kreola** została poleciona przez Sl. Izbę Rolniczą, Sl. Związek Rolników w Katowicach, Wkp. Izbę Roln. itd.

Zamawiać: Al. Czajkowski, Cieszyń (Śląsk)

(Chem. Lab. „Salus”)

Wysyłaj również **"Salviol"** Idealny środek leczn. przeciw reumat. Olejek eukaliptusowy przy chorobach gardła itd. Siarczan żelaza do tężenia chwastów, wiązania azotu w gnojowce i oborniku itd.

ODCISKI

zgrubiała skóra i brodawkowaty usuw bez bólu i bezpowrotnie znany od 1/2 wieku

KLAWIOL

FABRYKA CHEM-FARMACEUTYCZNA „ARKOWALSKI”, WARSZAWA

Chorzy!

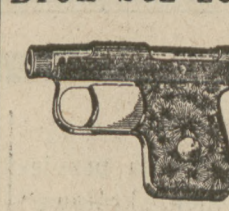
Leczę wszelkie choroby, przede wszystkim chroniczne, cierpienia na raka i weneryczne. Uprasza się przynieść mocz poranny. Leczenie naturalne.

J. Sedlaczek

Katowice, ulica Piastowska nr. 3.

Godz. przyjęć: od godziny 9—12 i 4—6 w niedzielę od godz. 9—11. Broszurki wysyłam bezpłatnie.

Broń bez zezwolenia policji

Browning kal. 6 mm metalowy nikl. system „ES-TE” precyz. wykonany wraz z zabezpiecz. Strzel. z spec. „Sell” naboi. Wysyłam za zaliczeni-m za zł. 5,70 2 szt. 10,50, 6 szt. 30.—, 50 naboi „Sell” do brown. 145, 100 sztuk 2,70. Adresować: Zakłady Mechaniczne Kuperman, Warszawa L. skrzynka 97 oddz. 34.

Repertuar kinoteatrów w Katowicach.

Kino Casino: „Bunt młodości” — Clive Brock, Konrad Nagel.
Kino Rialto: „Dziki Pola” — Danuta Arciszewska, Zbigniew Staniewicz.

Repertuar kinoteatrów w Król. Hucie.

Kino Apollo: „Stalowa dłoń” Tom Mix, II. „Tajemnica w Genewie”.
Kino Colosseum: „Rycerze mroku” Bronisława Livia, Lech Owron, Paweł Owerlo, II. „Pat i Pat-tachon jako gazetciarze”.
Kino Roxy: „Zew młodości” II. „Port marzeń”.

—XOX—

Kalendarzyk zebrań Zw. Zawodowego Górników Z. Z. Z.

Niedziela, dnia 24. lipca 1932 r.
Katowice-Dab. Zebranie grupy o godz. 14 w lokalu Czupryny.

Godula. Zebranie przedwyborcze do Rady Zakł. kop. „Pawła” w Chebziu, w lokalu p. Budziszka o godz. 16.

Różdzeń-Szopienice. Wspólne zebranie o godz. 10 w lokalu Freunda.

Bykowina. Zebranie grupy o godz. 14 w lok. Błasa.

Imielin. Zebranie grupy o godz. 15 w lokalu Szeńczyka.

Nowa Wieś. Zebranie nadzwyczajne o godz. 14 w lokalu Pawława.

Świętochłowice. Zebranie grupy o godz. 14 w lokalu Pawława.

Brzeziny Śl. Zebranie grupy o godz. 15 w hali gimnastycznej.

Rudne Piekary, Radzionków, Orzech. Zebr. o godz. 12, 13 i 16 (lokal na afiszach).

Łagiewniki. Zebranie grupy o godz. 10 w lokalu Kokota.

Ruda Śl. Zebranie grupy o godz. 16 w Domu Narodowym.

Katowice-Brynow. Zebranie grupy o godz. 11.30 w lokalu Rzychonty.

Kop. Ema. Zebranie górników o godz. 14 w lokalu p. Sitka.

Wydawnictwo: Katolika Polskiego, Górnoślązaka, Gońca Śląskiego, Katolika Śląskiego i Gwiazdki Śląskiej.

Za redakcję odpowiada: Franciszek Godula — Król. Huta.

Nakładem: Zjednoczone Wydawnictwo Garet, Spółka z ogr. odp., Katowice, ul. św. Stanisława 4, tel. 14-14 i 156.

Drukiem: Drukarnia Śląska, S-ka z ogr. odp., Katowice, Batorego 2, tel. 878.

Domek mały,
3 ubikacje (niewykończony, z materiałem budowlanym, parceli 900 m. Cena 7000 zł. (biłsko Katowice) sprzedaje biuro „Tranzakcja” Katowice, św. Jana 12.

Dom jednopiętrowy
8 ubikacji, parceli 600 m. oraz dzierżawa ogrodu. (Brzeziny Śl.). Cena 12.000 zł., gotówka 5.000, sprzedaje biuro „Tranzakcja”, Katowice, św. Jana 12.

Dom jednopiętrowy
7 ubikacji, dochód miesięczny 75 złotych, — przynaślężne zabudowania. Cena 7.500 złotych sprzedaje biuro „Tranzakcja”, Katowice, św. Jana 12.

Domek piękny
stodółka, chlew, poła 8 mórg (Mikołów). Cena 8.000 zł., sprzedaje biuro „Tranzakcja”, Katowice, św. Jana 12.

Uwaga!
Kto chce sprzedać lub kupić gospodarstwo, dom, wille lub inne nieruchomości, niech się zgłosi do biura „Tranzakcja”, Katowice, św. Jana 12 — tam przyjmują zgłoszenia, takowych, oraz udzielają informacji bezpłatnie.

Kupna
Dywanu roboty ręcznej wielkości 2½x3½ metr. szukam. Zgłosz. do redakcji pod „Dywan”.

Kozne
Choroby serca, astma, reumatyzm, cukrzyca. Lecznica „Salus” Dra Kupczyka, Kraków — Szujskiego 11.

Głuchota, szum, cieknięcie z uszów, uciążliwe. Liczne podjękowania. Żadajcie bezpłatnej pouczającej broszury. Osobiście przyjmuję. Z. Zoellner, Katowice, ul. Mickiewicza 22.

Rozpowszechniajcie naszą gazetę!
Popieraj przemysł krajowy!